

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 16Co/21/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618201136
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Prikrýlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3618201136.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Prikrýlovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a JUDr. Ivce Čelkovej vo veci žalobcu E. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. okružná XXXX/XX, J., proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia s.r.o, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 792 752, o návrhu navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Partizánske č.k. 6Csp/127/2018-18 zo dňa 01. augusta 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým nariadil neodkladné opatrenie, potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým vo výroku I. nariadil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 27.03.2012 zo zmluvy č. 85000110021 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným, do právoplatnosti skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Výrokom II. vo zvyšku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Výrokom III. zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo výške 33,- eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

2. Súd prvej inštancie vychádzal z pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z teoretických východísk formulovaných ustálenou súdnou praxou pričom dospel k názoru, že v spore medzi žalobcom a žalovaným je dôvodné bezodkladne upraviť pomery strán, pretože bez takej úpravy by boli práva žalobcu ohrozené.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní o neodkladnom opatrení osvedčil, že dňa 02.04.2012 došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi ním ako dlžníkom - spotrebiteľom a žalovaným ako veriteľom. Spotrebiteľský charakter zmluvy vyplýva z toho, že žalovaný ju uzatváral v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca pri jej uzatváraní nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Plnenie žalobcu zo zmluvy bolo zabezpečené Dohodou o zrážkach zo mzdy (iných príjmov) dlžníka, uzatvorenej v rovnaký deň ako zmluva o úvere. Zmluva o úvere i dohoda o zrážkach zo mzdy majú povahu zmluvných formulárov vopred pripravených veriteľom - žalovaným. Z tvrdenia žalovaného vyplýva, že jeho zamestnávateľ označený ako „W. L. M. - R. s.K.o. P./XXX J. XXXXX“ vykonáva na základe žiadosti žalovaného zrážky zo mzdy žalobcu. Žalobca svojho zamestnávateľa písomne listom zo dňa 12.7.2018 požiadal o okamžité zdržanie sa vykonávania zrážok zo mzdy. Zo zmluvného formulára dohody o zrážkach zo mzdy nevyplýva možnosť zmeny textu formulára. Dohoda teda nie je individuálne dojednaná. Formulár sa môže javiť priemernému spotrebiteľovi ako súčasť žiadosti o poskytnutie úveru. Nevyplýva z neho, že uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy by nebolo povinné a nebolo by podmienkou poskytnutia úveru. Žalobca v spore

spochybňuje nielen platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, ale aj platnosť samotnej zmluvy o úvere. Ak by bolo žalobe v časti týkajúcej sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere a / alebo dohody o zrážkach zo mzdy vyhovené, žalobca by mohol utrpieť ujmu v dôsledku toho, že by sa žalovaný ako veriteľ domohol plnenia na základe právneho dôvodu (zmluvy), ktorý neexistoval. Rovnako hrozí pre žalobcu riziko, že sa žalovaný môže domôcť na základe spornej dohody plnenia vo vyššej výške, ako mu v skutočnosti patrí, pretože jeho nárok nebol preskúmaný súdom alebo iným subjektom oprávneným rozhodnúť v spore zmluvných strán. Pokračovaním v realizácii práv z dohody sú teda ohrozené práva žalobcu uplatnené v tomto súdnom konaní a jeho právne postavenie sa môže podstatne zhoršiť. Právne vzťahy týkajúce sa spornej dohody je preto potrebné riešiť preventívne už v neodkladnom opatrení a nie je možné vyčkať na ich komplexnú úpravu rozhodnutím vo veci samej. Súd prvej inštancie prihliadal aj na to, do akej miery dôjde k zásahu do práv žalovaného. Žalovaný bude obmedzený len v tom, že nemôže vykonávať práva z dohody. Nijako sa to však nedotkne obsahu jeho nároku voči žalobcovi. Naďalej je veriteľom pohľadávky zo zmluvy o úvere, ba sa môže aj domáhať plnenia voči žalobcovi, avšak na to, aby tak mohol urobiť nútene, bude musieť žiadať spôsobilý subjekt o vydanie rozhodnutia, ktoré môže byť exekučným titulom. Takisto súd prihliadal aj na možnosť prípadnej reparácie právnych vzťahov strán pre prípad, že by súd žalobe nevyhovel. V takom prípade by žalovanému nič nebránilo v plnom rozsahu vykonávať svoje práva veriteľa, a to aj domáhaním sa realizácie dohody vo vzťahu k zamestnávateľovi žalobcu. Jeho pohľadávka by sa nijako neznížila a nič by mu nebránilo uplatňovať si ju voči žalobcovi, vrátane príslušenstva pohľadávky, a to aj za obdobie, počas ktorého by v dôsledku neodkladného opatrenia svoje práva z dohody nemohol realizovať. Z vyššie uvedeného teda vyplýva záver, že je dôvodné vzťahy strán neodkladne upraviť tak, aby nevznikla žalobcovi v dôsledku pokračovania výkonu zrážok zo mzdy reálna ujma.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný, v ktorom uviedol, že v návrhu na nariadení neodkladného opatrenia sa netvrdilo a ani nenasvedčovalo, že došlo k splateniu dlhu aspoň v rozsahu, v akom nie je dôvodné pochybovať o tom čo má žalobca vrátiť. Ak súd svojim rozhodnutím zakázal výkon zrážok pre úhradu tejto sumy, potom ide zo strany súdu o neprimerané a neadekvátne rozhodnutie. Žalovaný zastáva názor, že v danom prípade neboli splnené kritéria, ktoré sú potrebné pre nariadenie neodkladného opatrenia a toto nariadené neodkladné opatrenie považuje žalovaný za nezákonné. Odôvodnenie súdu je v úplnom rozpore so zákonnou úpravou, na ktorú súd poukazuje. Žalovaný zastáva názor, že neodkladné opatrenie nie je možné nariadiť bez osvedčenia aspoň základných predpokladov, ktoré odôvodňujú jeho nariadenie. Súd nijako neuviedol dôvody, ktoré ho viedli k predbežnému záveru o existencii bezprostrednej ujmy na strane žalobcu. Neodôvodnil, prečo je potrebné pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia a v čom sú splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal výlučne z tvrdení žalobcu bez náležitého bližšieho preskúmania vo vzťahu k uzatvoreným zmluvným vzťahom. Tvrdenie žalobcu o neprijateľnom charaktere Dohody o zrážkach zo mzdy neobstojí, nakoľko Dohoda o zrážke zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky (§ 551 Občianskeho zákonníka). Tvrdenie žalobcu o tom, že Dohoda o zrážkach zo mzdy má byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v rozpore s jeho vlastnou ďalšou argumentáciou. Pokiaľ ide o Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500011021 zo dňa 02.04.2012 a o tom, že žalovaný vyžaduje na poskytnutie úveru uzatvorenie Dohody o zrážkach žalobca vopred vedel, nakoľko tento údaj je povinným obsahom formulára pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere s ktorým bol žalobca oboznámený vopred, ešte pred uzatvorením samotnej zmluvy o revolvingovom úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný spôsob zabezpečenia pohľadávky. Podstatou dohody je, že platiteľ mzdy dlžníka uhrádza na základe dlžníkovho súhlasu jeho splatný dlh pomocou zrážok zo mzdy a tieto poukazuje na účet veriteľa, čím sa spláca veriteľova pohľadávka. Tento inštitút patrí k tradičným prostriedkom zabezpečenia záväzkov, ktorý upravuje občiansky zákonník. Nedostatok zodpovednosti, respektíve ľahostajnosť spotrebiteľa vo vzťahu k obsahu svojich práv a povinností nemôže založiť neplatnosť právneho úkonu a znemožniť uskutočniť plnenie, na ktoré má druhá zmluvná strana legitímny nárok. Spotrebiteľ je povinný vo vzťahu k svojmu postaveniu konať obzvlášť svedomite, obozretne a prípadne dodatočne požadovať informácie vo vzťahu k obsahu svojho záväzku, ktorého obsah mu nie je úplne zrejмый. Žalovaný popiera aj argumentáciu v oblasti údajnej neurčitosti vymedzenia pohľadávky. Žalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu v Prešove č.k. 9C/171/2015, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 25Cdo/140/2006, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 191/2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.07.2012 sp.zn 3Cdo 81/2011. Žalovaný žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Žalovaný si uplatnil aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril tak, že popiera tvrdenia žalovaného v plnom rozsahu a má za to, že žalobca sa domáha plnenia už uhradenej pohľadávky a spornej pohľadávky. Zmluva č. 8500011021 zo dňa 02.04.2012, ktorej prílohou je Dohoda o zrážkach zo mzdy, je neplatná pre rozpor so zákonom a pre rozpor s unijným právom. Predovšetkým je to veriteľ, ktorý by mal postupovať s odbornou starostlivosťou a v súlade s dobrými mravmi a mal by na trhu ustáliť hranicu, pokiaľ ide o čestné podmienky a ich používanie v spotrebiteľských zmluvách. Žalobca má za to, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov a to pre množstvo neprijateľných podmienok v zmluve. Žalobca v čase uzatvárania zmluvy nevedel, že zmluva, ktorú ide podpisovať so žalobcom je vadná a plná neprijateľných zmluvných podmienok a v rozpore so zákonom o spotrebiteľských zmluvách. Žalobca na pobočke u žalovaného žiadal o úver 600 eur, ale v skutočnosti mu bolo poskytnutých zo strany žalobcu iba 510,50 eur a zvyšných 89,50 eur si žalovaný sťahoval ako poplatok za poskytnutie, čo je neprijateľná podmienka a v dôsledku toho je predmet zmluvy sporný. Splátka nebola rozdelená na úrok a istinu, zmluva obsahovala zmluvnú pokutu 0,065 % denne, poplatok 89,50 eur za poskytnutie úveru a poplatok za vklad 2,50 eur. Ročná percentuálna miera nákladov je nesprávne uvedená nakoľko v nej neboli započítané všetky náklady spotrebiteľa. Zmluvu ako celok je potrebné považovať pre rozpor s dobrými mravmi za neplatnú. Ďalej sa žalobca v svojom vyjadrení zaoberal vecou samou. Žalobca žiadal odvolanie žalovaného zamietnuť.

6. Žalovaný reagoval na vyjadrenie žalobcu tak, že popiera tvrdenia žalobcu o poskytnutí nižšej výšky úveru. Žalobca reagoval na vyjadrenia žalovaného, ktoré sa týkajú veci samej, pričom poukázal aj na vyjadrenia iných súdov, ktoré sa zaoberali obdobnými vecami. Všetky vyjadrenia žalovaného poprel. Odkázal na všetky svoje doterajšie tvrdenia, ktorých sa pridrižava.

7. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, včas v zákonnej lehote na podanie odvolania, že spĺňa náležitosti podľa § 125 ods. 3, § 127 od. 1 CSP a náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania, vykonal odvolací súd viazaný stavom sporu v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie podľa § 329 ods. 2 CSP, rozsahom odvolania žalovaného podľa § 379 CSP a odvolacími dôvodmi podľa § 380 ods. 1 CSP, preskúmanie zákonnosti odvolaním napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo podľa § 380 ods. 2 CSP.

8. Potreba dočasnej právnej úpravy pomerov účastníkov v danom prípade je osvedčená existenciou samotného sporu ohľadom platnosti dohody o zrážkach zo mzdy a tým, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy. Môže tak nastať situácia, v ktorej si veriteľ vymôže celú svoju pohľadávku voči dlžníkovi pomocou zrážok zo mzdy, pričom takto vymožené prostriedky môžu značne prekračovať sumu, ktorú by spotrebiteľ bol povinný zaplatiť po náležitom súdnom preskúmaní namietanej nekalosti ustanovení dohody o zrážkach zo mzdy, obsah ktorej žalobca namietala. Inštitút dohody

o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Je dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euro nekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.).

9. Odvolací súd dodáva, že kontrola o zrážkach zo mzdy slúži na zabezpečenie riadneho splácania záväzkov, avšak vzhľadom na spotrebiteľský charakter vzťahu medzi účastníkmi konania nemožno prehliadnuť ani to, že by tento vzťah nebol podrobený súdnej kontrole, resp. že by spotrebiteľ nemal možnosť kontroly zrážaných súm, a to z dôvodu, že výška uplatnenej sumy voči zamestnávateľovi navrhovateľa je výlučne v dispozícii odporcu. Preto

v takomto prípade ide o kontrolu výšky splátok realizovaných na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy totiž môže slúžiť len na zabezpečenie a uspokojovanie pohľadávky v zákonnej výške, teda v zákonom dovolenej, s prihladnutím na spotrebiteľské právo.

10. Žalobca nemá možnosť zrážky priamo zastaviť, preto podal predmetný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Veriteľ výšku dlhu jednostranne diktuje bez akejkoľvek kontroly. Treba prihliadnuť na to, že spotrebiteľ často zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť, pričom dochádza k zrážkam zo mzdy na sumy, ktoré vyplývajú z neprijateľných podmienok zmluvy. Zamestnávateľ ani dlžník nemajú možnosť tieto zrážky jednostranne zastaviť.

11. Uvedené skutočnosti nepochybne osvedčujú tvrdenie žalobcu o nutnosti dočasnej úpravy pomerov strán sporu do skončenia konania vo veci samej. Preto bolo namieste nariadiť vo veci neodkladné opatrenie. Až v konaní vo veci samej bude s konečnou platnosťou vyriešené, či spotrebiteľská zmluva uzatvorená medzi stranami tohto sporu obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky.

12. Odvolací súd navyše nevidí odklon od judikatúry a názoru vyjadrenému v rozhodnutiach, na ktoré poukazoval žalovaný vo svojom odvolaní.

13. Odvolací súd za daného stavu považoval predložené listinné dôkazy a na obsah žaloby vo veci samej za dostatočné pre nariadenie neodkladného opatrenia. Avšak až v konaní vo veci samej bude s konečnou platnosťou vyriešené, či medzi zmluvnými stranami boli dohodnuté neprijateľné zmluvné podmienky a ktoré a či predmetné zmluvy sú neplatné, a následne teda, či predmetné úvery je možné považovať za bezúročné a bez poplatkov.

14. Ostatnými odvolacími námietkami, ktoré sa týkali veci samej, sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko posudzoval len námietky týkajúce sa nariadenia neodkladného opatrenia.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie vo výroku I. ako vecne správne podľa § 387 ods. 1,2 potvrdil, pričom v podrobnostiach na neho odkazuje.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania vo veci nariadenia neodkladného opatrenia rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerov hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).